

Plenum

Torsdag 13.6.2024 kl. 16.00—19.43

11. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om kontroll av export av produkter med dubbla användningsområden samt till lag om ändring av 46 kap. 1 och 12 § i strafflagen

Regeringens proposition RP 47/2024 rd
Utskottets betänkande UtUB 4/2024 rd

Första behandlingen

Förste vice talman Paula Risikko: Ärende 11 på dagordningen presenteras för första behandling. Till grund för behandlingen ligger utrikesutskottets betänkande UtUB 4/2024 rd. Nu ska riksdagen besluta om innehållet i lagförslagen. — Den allmänna debatten inleds av ledamot Vikman.

Debatt

19.07 **Sofia Vikman kok** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Hallituksen esityksestä ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella ulkoasiainvaliokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena ja puoltaa esitykseen sisältyvien lakiehdotusten hyväksymistä muuttumattomina.

Tässä puheenvuorossa nostan kolme huomiota, jotka tulivat esiin käsittelyn yhteydessä.

Ensinnäkin mietinnössään ulkoasiainvaliokunta toteaa, että Suomen turvallisuusympäristön perustavanlaatuisen muutos korostaa osaltaan myös kaksikäyttötuotteiden vientivalvonnan merkitystä. Kaksikäyttötuotteiden merkitys Venäjän laittomassa hyökkäyssodassa Ukrainaan on tunnustettu. Tämä korostaa Venäjän vastaisten pakotteiden kierron estämisen merkitystä ja sen varmistamista, että EU-alueen yritykset noudattavat pakotteita. Valiokunnan kuulemat asiantuntijat painottivat lisäksi, että eritoten kolmansien maiden kautta tapahtuvaan pakotteiden kiertämiseen tulisi puuttua esimerkiksi kohdemaissa tapahtuvien loppukäyttäjätarkastusten muodossa.

Toiseksi nostan esiin huomion, johon myös puolustusvaliokunta kiinnitti lausunnossaan huomiota, eli että teknologian nopea eteneminen, esimerkiksi tekoälyn alati laajentuva käyttö, haastaa ajattelumallia siitä, että luvitusta vaativat kaksikäyttötuotteet ylipäättään olisivat listattavissa. Puolustusvaliokunta piti lausunnossaan puutteena sitä, ettei tästä murroksesta juuri käydä keskustelua, ja katsoi, että Suomi voisi olla aloitteellinen, sillä jollakin aikavälillä perinteinen ajattelumallimme ei enää toimi tuotetarkasteluissa.

Ja kolmanneksi: Osa ulkoasiainvaliokunnan kuulemista arvioista kansallisen valvontaluettelomme suhteen oli varauksellisia. Perusteluna oli vaara EU-markkinan pirstaloitumisesta kansallisten valvontalistojen myötä. Asiantuntijat korostivatkin, että tulee välttää tilanne, jossa suomalainen elinkeinoelämä joutuisi perusteettomasti kilpailijamaita huonompaan asemaan. Myös talousvaliokunta toi lausunnossaan tämän näkökulman esille. Ulko-

Punkt i protokollet PR 66/2024 rd

asiainvaliokunta painottaakin mietinnössään EU-tason keskustelun ja koordinaation merkitystä, jotta EU-maiden kansalliset valvontaluettelot olisivat mahdollisimman harmonisoituja. Tämä on tärkeää suomalaisten yritysten kilpailukyvyn kannalta. Valiokunta pitää myös tärkeänä sitä, että yrityksillä on muutoksenhakuoikeus lupapäätöksiin. Edelleen valiokunta pitää perusteltuna kansallisen valvontaluettelon säännöllistä ja läpinäkyvää tarkastelua.

Arvoisa puheenjohtaja! Mutta kuten todettu, valiokunta tosiaan pitää tätä esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena ja puoltaa esitykseen sisältyvien lakiehdotusten hyväksymistä muuttumattomina.

Riksdagen avslutade den allmänna debatten.

Riksdagen godkände innehållet i lagförslag 1 och 2 i proposition RP 47/2024 rd enligt betänkandet. Första behandlingen av lagförslagen avslutades.